

OPLEGNOTITIE BESLUITVORMEND

Onderwerp	Akkoord verlenging taak DVO Wvggz met toevoeging meldpunt zorgwekkend gedrag
Voorstel ter behandeling in	De vergadering van de Bestuurscommissie Gezondheid
Status	☒ Openbaar ☐ Niet openbaar
Portefeuillehouder	Gea Wielinga
Auteur	Margreet de Graaf
Bijlagen	1. Factsheet Wvggz 2. Factsheet Meldpunt zorgwekkend gedrag
Vergaderdatum	6 oktober 2021
Agendapunt	9
Betrokken afdeling/ medewerkers (functioneel)	Zorg en Veiligheid, Maatschappelijke crisisondersteuning, piket hooragenten, medewerkers Verkennend onderzoek
OR/GO	☐ OR instemming ☐ OR advies ☐ OR informatie ☐ GO

Conceptbesluit

1. De DVO collectieve taken Wvggz 2019 met ingang van 01-01-2022 te verlengen tot 01-01-2025
2. De pilot Meldpunt zorgwekkend gedrag per 01-01-2022 als vast onderdeel mee te nemen in de DVO collectieve taken Wvggz;
3. De middelen DVO collectieve taken Wvggz efficiënt in te richten, het meldpunt zorgwekkend gedrag hieruit te financieren en het positieve restsaldo beschikbaar te houden voor aanvullingen die passen bij de bedoeling van deze taken.

Inleiding
GGD Fryslân voert een aantal taken van de Wvggz uit namens gemeenten

De Wet verplichte ggz (Wvggz) is de opvolger van de wet bijzondere opnemingen psychiatrische ziekenhuizen (BOPZ) en kadert de rechten van personen die - mogelijk - verplichte zorg krijgen. GGD Fryslân voert per 1 januari 2020 een aantal taken van de Wet verplichte ggz (Wvggz) uit namens gemeenten. De Wvggz stelt dat in het geval van een zorgmachtiging (ZM) een verkennend onderzoek (VO) moet worden verricht als deze melding bij een gemeente is gedaan. Verder stelt de Wvggz dat een crisismaatregel (CM) slechts mag worden opgelegd door de burgemeester als de betrokkene in de gelegenheid is gebracht te worden gehoord. GGD Fryslân draagt zorg voor de uitvoering van deze, het verkennend onderzoek en het horen, taken.

Het meldpunt zorgwekkend gedrag signaleert en zoekt passend vervolg van zorgen over verward gedrag

Het meldpunt zorgwekkend gedrag is een direct resultaat uit de landelijke aanpak personen met verward gedrag. Burgers en professionals kunnen zorgen over naasten of bekenden bij het meldpunt uiten. Het meldpunt schakelt meldingen door naar ketenpartners, of geeft advies over vervolgstappen. Het meldpunt is in pilotvorm in juli 2019

van start gegaan en loopt per januari 2022 ten einde. In de lopende periode van het meldpunt is 468 keer een melding gedaan bij het meldpunt.

De taken Wvggz en het meldpunt zorgwekkend gedrag dienen per 01-01-2022 structureel geborgd te worden
Afspraken tussen gemeenten en de GGD over de uitvoering van de taken Wvggz zijn vastgesteld in de dienstverleningsovereenkomst collectieve taken Wvggz (DVO). Deze dienstverleningsovereenkomst voor de uitvoering van de taken van de Wvggz loopt per januari 2022 ten einde. GGD Fryslân zet de taken in de huidige vorm graag door: zowel GGD Fryslân als gemeenten zijn tevreden over de uitvoering van de taken Wvggz. Ook doen wij het verzoek het meldpunt zorgwekkend gedrag structureel te borgen en vanaf januari 2022 als onderdeel van de DVO collectieve taken uit te voeren uit de middelen voor de Wvggz. In deze oplegnotitie zetten wij uiteen waarom wij voorstellen om zowel de Wvggz als het meldpunt zorgwekkend gedrag te verlengen. Verder doen wij een voorstel de komende drie jaar te gebruiken ter verkenning en uitvoering van nieuwe beleidsontwikkelingen.

Beoogd effect

- De taken ‘verkennend onderzoek’ en ‘het horen van betrokkenen’ worden voor een periode van drie jaar wederom door de bekwame, ervaren medewerkers van GGD Fryslân uitgevoerd namens gemeenten;
- Het meldpunt zorgwekkend gedrag behoudt zijn signalerende en vroeg preventieve functie voor de periode van – ten minste - drie jaar;
- GGD Fryslân versterkt en verbreedt in de voorgestelde periode haar signalerende en vroegpreventieve positie door meer verbinding intern – over de verschillende beleidsterreinen en met verschillende projecten, maar ook extern – met partners – te leggen.

Argumenten

1. De DVO collectieve taken 2019 met ingang van 01-01-2022 te verlengen tot 01-01-2025

1.1 GGD Fryslân voert de taken verkennend onderzoek en horen naar tevredenheid van gemeenten en GGD Fryslân uit

GGD Fryslân heeft in 2020 ondanks de coronapandemie de werkzaamheden voor het verkennend onderzoek naar wens uit kunnen voeren. In 2021 heeft de werkwijze van GGD Fryslân en de nauwe samenwerking die is opgebouwd met gemeenten geresulteerd in de eerste opgelegde zorgmachtigingen in de gemeentelijke setting. De medewerkers verkennend onderzoek van GGD Fryslân houden hun kennis over de Wvggz actueel door trainingen te volgen en ervaringen uit te wisselen met andere regio’s. GGD Fryslân heeft op het gebied van de Wvggz een vraagbaakfunctie kunnen vervullen voor gemeenten. Waar onduidelijkheid ontstaat over de wetgeving of uitvoering van de Wvggz, kan GGD Fryslân hierin ondersteunen en adviseren. Het horen van betrokkenen kent middels de werkwijze van GGD Fryslân een hoge succesrate (88%) die hoger, dan wel vergelijkbaar is met landelijke cijfers¹.

1.2 GGD Fryslân waarborgt de kwaliteit van- en eenduidige besluitvorming van het VO voor de hele provincie

Jaarlijks krijgt GGD Fryslân gemiddeld te maken met 80 aanvragen Zorgmachtiging waarvoor een verkennend onderzoek moet worden verricht. De medewerkers van GGD Fryslân hebben, naast de ervaring die zij al bezitten, in de afgelopen twee jaar de nodige kennis opgedaan die nodig is om het verkennend onderzoek uit te voeren. Doordat de uitvoering van het VO door 1 partij – GGD Fryslân – wordt verricht, wordt voorkomen dat er verschil ontstaat in de verwerking van meldingen Wvggz door de verschillende gemeenten. Verder wordt verzekerd dat de kwaliteit van het verkennend onderzoek voor alle gemeenten gelijk blijft. Dit resulteert in eenduidige communicatie met het Openbaar Ministerie, dat het besluit neemt over het gedane VO. Dit komt het besluitvormingsproces van de aanvragen ZM ten goede.

¹ Feiten en cijfers Wvggz 2020, ketencoördinatieteam Wvggz

1.3 Het onderhouden van 1 regionaal aanspreekpunt voor de Wvggz is kosten- en tijdbesparend

Een collectieve, regionale aanpak van de Wvggz geeft voordelen in de praktische uitvoering van de wet: Er hoeft geen aparte werkwijze voor elke gemeente worden ontwikkeld. Slechts de interne procedure moet voor elke gemeente afzonderlijk worden uitgewerkt. Ook geeft het voordelen in de financiële uitvoering. Volgens een kostprijsscan van PCOM5 in 2019 blijkt een gezamenlijke aanpak kostenbesparender dan een afzonderlijke uitwerking van de taken Wvggz in elke Friese gemeente.

1.4 GGD Fryslân onderzoekt tijdens de periode 01-01-2022 – 01-01-2025 de taken Wvggz en het meldpunt zorgwekkend gedrag in de gemeenschappelijke regeling op te nemen

Gedurende de verlengingsperiode van 3 jaar professionaliseert GGD Fryslân de uitvoering van de taken Wvggz en het meldpunt verder. Het wettelijke kader omtrent deze taken zal in deze periode ook worden aangescherpt:

1. de Wvggz wordt geëvalueerd en mogelijk aangepast;
2. Het instellen van een meldpunt (zorgwekkend gedrag) zal in de wet aanpak multi-problematiek sociaal domein (WAMS) worden opgenomen.

Het meer bekwaam worden van GGD Fryslân in de uitvoering van deze taken én deze wettelijke ontwikkelingen versterken de behoefte een regionale aanpak te borgen. GGD Fryslân onderzoekt daarom in gezamenlijkheid met gemeenten de uitvoering van deze taken in de gemeenschappelijke regeling op te nemen.

2. De pilot Meldpunt zorgwekkend gedrag per 01-01-2022 als vast onderdeel mee te nemen in de DVO collectieve taken Wvggz;

2.1 Het meldpunt zorgwekkend gedrag heeft een belangrijke signalerende en vroegpreventieve functie

Het meldpunt zorgwekkend gedrag verwerkt jaarlijks gemiddeld 180 meldingen, waarvan het merendeel afkomstig is uit de omgeving van betrokkenen. De medewerkers van het meldpunt geleiden meldingen door, of adviseren over gerichte aanpak. Het merendeel (Q1 2021: 54%, Q2 2021: 37%) van de meldingen wordt doorgeleid naar het wijk- en gebiedsteam. Het regionale meldpunt vervult hiermee een signalerende functie voor lokale initiatieven. Op deze manier komen belangrijke signalen die kunnen bijdragen in de preventie van verdere escalatie van situaties dus op één punt binnen en kunnen deze lokaal worden uitgezet.

2.2 GGD Fryslân kan de doelgroep gedurende de hele levensperiode in beeld hebben, opdat tijdig en adequaat kan worden ingegrepen bij zorgwekkende signalen

GGD Fryslân kan binnen de verschillende interne beleidsterreinen zoals bijvoorbeeld de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) of de Friese preventie aanpak (FPA) zorgwekkende signalen over de mentale gezondheid van de Friese inwoner opvangen. Door vanuit het meldpunt intern verbinding te zoeken tussen deze beleidsterreinen op dit thema, onderhouden wij een brede, preventieve, vroeg signalerende rol. Ook voor lokale partners is deze brede visie van toegevoegde waarde op het voorkomen van verder leed.

2.3 Het meldpunt zorgwekkend gedrag versterkt het preventieve aspect van de Wvggz

De Wvggz kadert de rechten van betrokkenen die verplichte zorg krijgen. Gemeenten hebben in de Wvggz ook de taak gekregen bij te dragen aan maatschappelijk herstel. Hoewel de Wvggz met name gericht is op verplichte zorg, kunnen gemeenten binnen de kaders van Wvggz door preventieve initiatieven en vroeg-signaleren de mogelijkheden van inzet van vrijwillige zorg onderzoeken. Het zoveel mogelijk proberen af te wenden van verplichte zorg moet immers het uitgangspunt zijn. Het meldpunt zorgwekkend gedrag kan eraan bijdragen goed zicht te hebben op mogelijk escalerende cases. Dit kan toekomstig leed voor betrokkenen, maar zeker ook de omgeving voorkomen.

2.4 GGD Fryslân wordt de komende tijd betrokken bij nieuwe beleidsontwikkelingen van partners waarvoor het meldpunt essentieel is

De wet aanpak multi-problematiek sociaal domein (WAMS) moet de (domeinoverstijgende) gegevensuitwisseling voor inwoners met multi-problematiek gaan vergemakkelijken. Een uitgangspunt in deze wetgeving is dat gemeenten een meldpunt inrichten en dat bestaande meldfuncties zoveel mogelijk verbonden gaan worden. De WAMS treedt naar waarschijnlijkheid eind 2022 in werking. Het meldpunt zorgwekkend gedrag kan de taak die gemeenten hebben om een meldpunt in te richten vervullen.

Verder werkt de Brede aanpak dakloosheid (BAD) de formatie van een outreachend/bemoeizorg team uit. Betrokkenen die momenteel nog tussen wal en schip vallen kunnen via een outreachend/bemoeizorg team zonder hulpvraag geholpen worden. Het meldpunt zorgwekkend gedrag moet een signalerende en domeinoverstijgende rol krijgen binnen het bemoeizorg team.

3. De middelen DVO collectieve taken Wvggz efficiënt in te richten en het meldpunt zorgwekkend gedrag hieruit te financieren

3.1 De begroting Wvggz laat ruimte toe om de middelen voor het meldpunt zorgwekkend gedrag te dragen

Een versterking van de verbinding tussen de Wvggz en het meldpunt zorgwekkend gedrag vraagt ook om een eenduidige afspraak over de bekostiging van het meldpunt zorgwekkend gedrag. Door het meldpunt structureel op te nemen in de DVO collectieve taken Wvggz, kan zorg worden gedragen voor het vervolg en in stand houden van het meldpunt. Gemeenten hebben een toezegging van €483.000,- voor de uitvoering van de Wvggz gedaan. De daadwerkelijke kosten voor de uitwerking Wvggz zijn €317.332,-. In deze begroting kunnen de kosten voor het meldpunt daarom ook worden gedekt. Dit komt de toezegging die de GGD in de BCg d.d. 14 november 2019 heeft gedaan om de middelen Wvggz zo efficiënt mogelijk in te delen ten goede.

Kanttekeningen/risico's

1.1 Enkele gemeenten zijn in staat zelf zorg te dragen voor de uitvoering van het verkennend onderzoek

Met name gemeenten waar zich vaker aanvragen zorgmachtiging voordoen bezitten de kennis om zelf het verkennend onderzoek uit te voeren. Het beleggen van deze taak bij GGD Fryslân waarborgt echter een eenduidige regionale blik op de uitvoering van het verkennend onderzoek en is volgens een onderzoek van P5COM in 2019 kostenbesparender gebleken. GGD Fryslân heeft in de afgelopen twee uitvoeringsjaren de kennis opgedaan die nodig blijkt voor het uitvoeren van het VO. GGD Fryslân blijft altijd in contact met de betreffende gemeenten en delegeert taken waar nodig.

1.2 Enkele gemeenten kunnen de keuze maken de uitvoering van de Wvggz zelf op zich te nemen

In het verlengde van punt 1.1 kunnen de Friese gemeenten de beslissing nemen niet collectief de taken Wvggz uit te laten voeren. Indien gemeenten niet collectief kiezen voor de uitvoering van de taken Wvggz door GGD Fryslân, wordt de verdeling van de kosten Wvggz aangepast. Met name voor gemeenten met lagere aantallen zorgmachtigingen of crisismaatregelen lijkt dit een aantrekkelijke optie. Echter: gemeenten hebben een wettelijke verplichting tot het uitvoeren van de taken Wvggz. Dit betekent dat ook aan lage aantallen gedegen uitvoering moet worden gegeven. Het beleggen van de uitvoering van deze taken bij GGD Fryslân, een bekwame en ervaren partner, zal voor gemeenten resulteren in besparing van kosten en tijd.

1.3 De onderdelen Wvggz zijn nog onderhevig aan veranderingen

De Wvggz wordt momenteel geëvalueerd. De eerste resultaten van deze evaluatie worden onder voorbehoud in oktober 2021 verwacht. Uit deze evaluatie kan blijken dat de uitvoering van de wetgeving anders moet worden georganiseerd. Dit kan de komende uitvoeringsjaren gevolgen hebben voor de uitvoering van de taken Wvggz. Hier kunnen in de DVO echter afspraken over worden gemaakt: bij veranderingen die invloed hebben op de uitvoering van de wet treden beide partijen in overleg.

2.1 Het aantal binnenkomende meldingen meldpunt zorgwekkend gedrag zijn niet dermate hoog

Het succes van het meldpunt is afhankelijk van het wijdverspreid delen van het bestaan van het meldpunt. Er wordt momenteel nog niet in grote getalen gemeld bij het meldpunt. De meldingen die wel binnenkomen zijn echter niet alleen in het kader van vroeg signaleren maar ook over burgers met complexe problematiek die tussen wal en schip vallen. Deze meldingen geven voldoende input om met elkaar het gesprek aan te gaan over het realiseren van een sluitende aanpak. Verder komt het Friese beeld overeen met dat van meldpunten in het land, ook die zijn gaandeweg gegroeid. Vanuit VWS wordt ook de landelijke campagne opgestart om het meldpunt meer bekendheid te geven.

Financiële consequenties

Omschrijving kosten Wvvgz			
<i>Begroot door gemeenten</i>	<i>Formatie</i>	<i>Kosten</i>	483.000
Sociaal verpleegkundigen	2	147.324	
Beleid en coördinatie	0,77	87.286	
Piketvergoeding		20.000	
Opleidingen ihkv Verkennend onderzoek/WZD		10.000	
Overige kosten		10.000	
Algemene overhead		42.722	
<i>Totaal</i>		<i>317.332</i>	
Saldo			165.668
Omschrijving kosten meldpunt			
Sociaal verpleegkundigen	0,89	65.559	
Beleid	0,5	47.030	
Communicatie	0,11	8.995	
Algemene overhead		24.416	
<i>Totaal</i>		<i>146.000</i>	
Saldo			+ 19.668

De Friese gemeenten hebben gezamenlijk voor de Wvvgz jaarlijks €483.000,- begroot. De werkelijke kosten uitvoering Wvvgz zijn €335.000,-. In deze kosten is in 2020 en 2021 rekening gehouden met de kosten voor Khonraad, het registratiesysteem voor de Wvvgz. De kosten Khonraad Wvvgz worden echter door de gemeenten ondervangen in de facturering voor de verwerking van hun huisverboden. De begrootte kosten voor Khonraad (€18.000,-) zijn daarom in bovenstaande begroting achterwege gelaten, resulterend in een positief saldo van €19.668,-.

Vervolgaanpak/uitvoering

- **BCg 6 oktober 2021**
- Collegebesluiten gemeenten oktober/november 2021

Communicatie

Besluit:	
☐ niet vastgesteld	Paraaf secretaris:
☐ ongewijzigd vastgesteld	
☐ gewijzigd vastgesteld als volgt:	
Kopie naar auteur	